

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1907. november 17.

259. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPÁRY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 575. SZÁM.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábon polti sorja 40 fillér.

Luskandel — Steinbach.

Egy hosszú korszaknak kellett elmúlnia addig, amíg *Luskandel*től, az osztrákoktól bálványozott „közjogász” a Gesamtmonarchia eszméjét hirdető és magyarzó szobapolitikustól — Steinbachig jutottunk. Luskandel a magyar alkotmányt az ő integritásában el nem ismerte, a független Magyarország illuzorikus voltját ő a — corpus jurisből magyarázta. Kevesen hittek neki Ausztriában is, de ez még nem jelenti azt, hogy hívei ne lettek volna. Ugyyszólván egész Ausztria hitt a Luskandel-féle magyarázatoknak és közjogi fejtegetéseinek, amely fejtegetésre állított minden logikát. Ennek az embernek azonban meg volt az a szerencséje, hogy — nagy nagy ellenfelet adott neki a kora. Nem kevesebb ember, mint Deák Ferenc állott neki Luskandel összm monarchia eszméjét gyökerestől megsemmisíteni. Sikerült is ez Deáknak; Luskandel „közjogi” könyvében nem maradt egy elkeseredett passzus sem, amely meg ne roppant volna Deák argumentumának a sulva alatt. De a nagy ellenfél — megörökítette a Luskandel nevet, amely alatt mi az osztrák politika quintessenciáját, az összm monarchia célja iránti törekvést értjük. Utólagosan feljegyezzük, hogy Luskandel agya — nem csuda — meghibbant s bolondokházában fejezte be kétes értékű életét.

Most egy másik osztrák tudós és politikus, Steinbach Gusztáv dr. neve tűnt fel, aki abba a kérdésbe mélyed főképpen, hogy „parlamentarizmusnak kell-e lennie a magyar kormánynak, hogy törvényes legyen, vagy törvényes-e akkor is, ha a parlamentáris követelményeknek nem felel meg.” Már a felvetett kérdés is élénk tanulsága annak, hogy távol áll a Luskandel-féle felfogásoknak. Ez mindenestre csudálatra méltó politikai hitvallás egy osztrák politikustudóstól, akiknek nem tartozik a fő erényei közé az irántunk való objektivitás.

Steinbach nem ismeri el, hogy Magyarország csak parlamentáris kormány törvényes, — de az ellenkezőt sem tagadja merészen. Ez a felfogás természetesen most, amikor még a szájunkban van a darabont-kormány ize, nagyon időszerűen van felvetve. Steinbach ebben a kérdésben sem ad határozott választ, éppen csak polémiába bocsájtkozik egy-egy magyar tudóssal, mint amilyen például Kautz Gyula ur. Ennek a magyar tudálos urnak ellenében Steinbach csudálatosképpen elismeri, hogy Kossuth Lajos irataiból arra lehet következtetni, hogy a parlamentarizmus, a kormány törvényességének a szükséges feltétele. Amikor 1848-ban azt akarták a törvényhozók, hogy a király ne vethessen vissza harmadszor is törvényjavaslatot, Kossuth fő-

lösegesnek tartotta ezt a megszorítást, mert hiszen az új rend szerint a felelős kormány nem fogja ellenjegyezni az ilyen királyi reskriptumot. Tehát Kossuth — mondja Steinbach — a szükséges garancát abban látta, hogy a jövőben többségre támaszkodó kormány lesz, tehát a többség véleményével nem egyező királyi leiratot nem látják ellenjegyzésével.

Ez az újabb osztrák fölfogás úgy látszik már — kor szellemét jelenti odaát, a Lajthán. Nem zárkozhattak végtére annak az elismerésről, hogy Magyarország külön alkotmányval bíró állam, amelyre nem lehet halotti lepel gyanánt borítani a Luskandel-féle örült elméleteket.

— A horvátok helyzete. A horvát jegyzői állás. Popovics Dusán, a képviselőház horvát jegyzője, tiszteletlenül viselkedett az elnökkel szemben és amikor ezért Návay elnök megróttta, lemondott jegyzői állásáról. A függetlenségiek most azt óhajtják, hogy a Ház egyelőre ne válaszon horvát jegyzőt, hanem Popovics helyébe függetlenségi képviselőt válaszon. Wekerle Sándor miniszterelnök azonban arra kérte a türelmetlenedőket, hogy egyelőre hagyják függőben a dolgot és várjanak addig, amíg a horvát ügyekben fordulat következik el, ami ugyanis csupán rövid idő kérdése. Így a horvát jegyzői állást egy ideig nem töltik be. — A bán a helyzetéről. Rakodcay Sándor horvát bán, mint Zágrábból jelentik, a következő nyilatkozatot tette budapesti tanácskozásairól: Meg vagyok elégedve budapesti utam eredményével s bizonyos vagyok abban, hogy a békés kibontakozásnak már semmi sem áll útjában. A horvát koalíció Budapesten kiadta utolsó ütőkártyáját. Annnyit mondhatok, hogy nem volt még bán, aki *annyi vívmánnyal tért volna haza*, mint én. Minden zsebem tele van engedménnyel s hazájuk ellen vétkesnek azok, akik ennek útjába akadályt gördítenek. Arra a kérdésre, hogy mikor teszi közzé, a bán azt válaszolta, hogy a horvát országgyűlés összehívása előtt semmiesetre sem.

Jegyzetek a rappresentanzából.

A drágaság ilenes bizottság. — A podeszta válasza. — A mulatóhelyek záróórása. —

A szigorú Martich s a kedélyes Bruss.

A rappresentanza tegnap délután újból összeült, hogy a napirenden levő sok kérdés közül legalább egyet-kettőt letárgyaljon. S ez sikerült is.

A televásárlás és a mulatóhelyek záróórása voltak a napirend első pontjai s tovább nem is jutott a tanácskozásban a nemes tésztél.

Igy is majdnem este 9 óráig nyul el a tanácskozás s tovább ott tartani a rappresentantékat, akik többnyire rég meglelt család-

apák, legalább is lelketlenség lett volna az elnök podeszta részéről. Hogy is ne. Hiszen odahaza fő a drága étel s nem azért rappresentante az ember, hogy rossz vacsorát egyék.

A karzat ott hagyta az ülést már 8 óra tájban. Pedig akkor még javában folyt a vita a körül, hogy a mulatóhelyek megnyitását és zárását milyen időpontban állapítsák meg. A vélemények nagyon is eltérők voltak. Martich Angelo nyomban a javaslat felolvasása után módosítást indítványozott.

Nem találta helyesnek, hogy a likőr és pálinka boltok már reggel 7 órakor nyuljanak fel. Az urak ilyenkor még alusznak, a munkás pedig korra reggel ne igyék.

Ebből az elvből indult ki Martich s azután folytatta elveinek az elősorolását. Elítélte, hogy a nyilvános helyeket reggel felé zárják. Szerinte éjjel után kellene ott fejszámot csinálni. Azután még a büntetések körül is javasolt valamit. Ez azonban már senkit sem érdekelt.

Bruss Ermano emelkedett szólásra. Még alig hogy szólt, máris így suttoztak a rappresentanték:

— No mit mond a korcsmáros?

S a korcsmáros a korcsmák ellen mondott néhány szót.

— Nem tudom mit akarnak a reggel 8 órai mulatóhely nyitogatással. Én az óvárosban olyan kávéházakat és korcsmákat ismerek, ahol este 8 órakor nyitnak és reggel 8 órakor zárnak.

S ebben igaza van Bruss Ermanonak. A fiumei korcsmai állapotok páratlanok a maguk nemében. Még a legnagyobb kikötővárosokban sincs több osteria, mint Fiumében. És egy kikötővárosban sem könnyelműbb a nép, mint itt. Ennek meg is van a magyarázata. Amit Bruss Ermano bajnak mond, az veszedelem a lakosságra. Fiumében bizony aligha akad egy antialkoholista. A nép minden keresetét az itálra költi. A munkás pedig bizakodva a nagy keresetben nem sajnálja egy szombati éjjelen át heti keresetének háromnegyed részét eladni.

Aki nem ismeri Fiume városának vagyoni viszonyait, azt mondhatná erre, hogy a bajon könnyű segíteni. Egyszerűen be kell hozni a vasárnapi munkaszünetet a korcsmákban is és újabb korcsmai engedélyeket nem kell kiadni. A meglevőktől ugyanis lehetetlen visszavenni az engedélyt. Ezzel meg volna oldva az alkohol-kérdés. Igen ám, de hol marad akkor a város jövedelme, amely főképpen ebből fedezi adminisztratív költségeinek javarészét? Hol maradnak a borfogyasztási adók, az engedélyekkel járó bevételek? Szóval a korcsmákat Fiumében korlátozni nem lehet. Minden a régiiben fog maradni s nem változtat az állapotokon semmit sem az a körülmény, hogy a rappresentanza egy olyan szabályzatot fogadott el, amely a záróórakat megállapítja. Azért Brussnak a kijelentése tovább is igaz marad:

Az óvárosban este nyolc órakor nyitják a korcsmákat és reggel 8 órakor zárják.

A szabályzat csak akkor az, ha gondoskodnak annak a betartásáról. Már pedig Fiumében olyan hatóságot nem ismerünk, amely a törvényes rendelkezéseket, vagy a városi szabályzatokat végrehajtáná — kivéve akkor, ha arról van szó, hogy a polgárság zsebéből a garasokat fogyasztási és egyéb adók címén kiragadják.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselő-testület tegnap délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnökségével ülést tartott. A jegyzőkönyvet Bruss és Lenaz hitelesítik. Távolmaradásukat igazolják Blasich József, Fest Aladár és Luppis A. F. alpolgármester.

A polgármester közli, hogy Lettis Clementin bárónőt levelet kapott, amelyben megköszöni a város részvétét férje elhunytá alkalmából.

Ezután jelenti a polgármester, hogy miután Martich Angelo és Vrancány báró nem fogadták el kinevezésüket a drágaság ellenes bizottságba, helyettük Dobrovich és Lucich városatyákat nevezte ki, akik el is foglalták a tisztjüket.

A polgármester ezután Bruss Arminnak a múlt ülésen mondott interpellációjára, amelyet a „Sacre Cuore” intézet ügyében tett, választ adott. Felolvasta az intézet vezetőjének a levelét. Bruss a választ nem veszi tudomásul.

Az elnök Meixner Arturnak a múlt ülésen tett interpellációjára, amelyet a vasárnapi munkaszünet megszegése dolgában tett, azt a választ adja, hogy a rendőrség rendelkezése szerint az ügy gyanús. Mert miniszteri rendelet-ről nincsen szó, hanem erre nézve történt egy kormányzói rendelkezés.

Meixner a választ nem veszi tudomásul és kéri, hogy szólítsák fel a kereskedelmi és magántisztviselők egyesületét, hogy respektálja a vasárnapi munkaszünetet. A rappresentanza a polgármester jelentéseit tudomásul vette.

Ezután a városi delegáció javaslata alapján négy teleknek a megvásárlását határozzák el.

Majd Host referens felolvassa a mulatóhelyek zárójának megállapításáról szóló javaslatot, amely szerint a likőr alkohol italokat kimérő üzleteket reggel 7 órakor lehet felnyitni, és este 8 órakor zárni. A szabálytervezet második pontja értelmében a többi mulatóhelyeket este 11 órakor kell bezárni, vasárnapot és ünnepnapot kivéve, amikor éjfélig tarthatók nyitva. A harmadik paragrafus körül írja, hogy ha a tulajdonos tovább akar nyitva tartani, 5 korona díjat kell fizetnie minden estére. An egyedik pont elrendeli záróra meghosszabítását a hatóságtól kell kérni, a kávéházakat és vendéglőket kivéve, amelyek évi 100 korona díjat fizetnek. A javaslat ezután a büntetéseket szabja meg, amelyek egészen 200 koronáig terjedhetnek.

A tervezethez Martich Angelo szól és több módosítást javasol. Javasolja, hogy a likőr üzleteket reggel 8 órakor nyissák és este 8 órakor zárják, be kell tiltani a likőrök árusítását a nyilvános mulatókban és hogy ezeket ezután már éjjel két órakor zárják. A büntetéseket 20, 100 és 200 koronában kívánja megállapítani.

Bruss Armin lehetetlennek tartja, hogy reggel 8 órakor nyissák a mulatóhelyeket. Ő ismer az óvárosban kávéházakat, ahol este 8 órakor nyitnak és reggel 8 órakor zárnak. A kérdéshez hozzászól Stupicich, Bacich dr., Paicurich, Foretich, Duimich, Grossich dr. (mind fajtáinok), Sirola, Corossacz Ferenc és Mohovich Donát. A vita elnyult este fél nyolc óráig s ekkor a városi tanács tervezetét változatlanul elfogadták.

Az ülés 8 óra 40 perckor véget ért.

— **Térszene.** A katonazenekar holnap, vasárnap délután 12 órakor térzenét ad az Adamich téren. A katonazenekar e hó folyamán minden vasárnapon játszik. A városi zenekar csak a jövő hó folyamán kezdi meg a térzenét.

— **Helyőrség megerősítése az olasz határ felé.** Olaszország határmegerősítésére most a közös hadvezetőség hasonló intézkedésekkel válaszolt. Az idej helyőrségváltozások alkalmából ugyanis a Galiciából áthelyezett csapatok a gráci hadtestbe kerültek. Az olasz határ védelmére így ez a hadtest, tizenegy zászlóaljjal és egy lovaszreddel nagyobb lesz. Triesztben két gyalogezred fog állomásozni. Tirolf harminkét zászlóalj fogja őrizni. Két év alatt öt zászlóaljt helyeztek oda.

Dél-Tirolban tavasszal — mint az 1880—1882. irredenta mozgalom idejében — két gyalogos dandár fog állomásozni. Egy vár-

tüzér-zászlóaljt Krakóból Trientbe helyeznek át, ily módon Dél-Tirolban hét század helyett tizenegy fog állomásozni. Péterváradról és Przemislből egy-egy vartüzér-zászlóaljt Pólába helyeznek, tehát Pólában nyolc helyett tizenhat vartüzérszázad lesz.

A hadvezetőség aránylag rövid idő alatt huszonhárom zászlóalj gyalogságot, tizenöt zászlóalj osztrák hegyi gyalogságot, egy lovaszreddet, tizenhat vartüzér-zászlóaljt, hat hegyi üteget, négy hegyi taracküteget, négy osztrák honvéduteget és hnt gépfegyverosztályt helyeztet részben a tengerpart vidékre, részben Tirolba, az olasz határra. Egy egész hadtest ez, vagy huszezer ember békében s mozgósítva körülbelül ötvenezer harcos. E rengeteg katonaságnak a határon való összehívása az olaszok készülődsét és mozgódását ellensúlyozza. Tagadhatatlan, hogy délnyugati szövetségünk erősen készülődik, erősebben mint mi, s az Adriai tengeren és az Alpeseken az Isonzótól a Brentáig nagy mozgólódás észlelhető, ami a jövőd világtörténelmi cselekmények komoly előhírnöke.

— **Temetés.** Giacich Lucia uriaszonyt aki tegnapelőtt 86 éves korában elhunyt, ma délután 3 órakor temették el Abbáziában nagy részvét mellett. Az elhunytban Donath Imre min. osztálytanácsos neje nagyrényjét gyászolja.

— **A kaposvári új szinkör.** Megirtuk, hogy az új kaposvári szinkörre való pályázat ügyét félesztendeig késleltette a magyar mérnök- és építész-egyesület — nem is hederítve a város azon felszólítására, hogy a pályázatot írja ki. A kaposvári polgármester most maga írta ki a pályázatot s az építés sürgős voltára való tekintettel már december 30-ára tűzete ki a pályázat lejárati idejét. A szinkört 120.00 korona költséggel 1200 személy befogadására tervezik, meg pedig oly módon, hogy szükség esetén fűthető is legyen. A Pozsonnyal és Fiumével fennálló sziniszövetség értelmében ugyan Kaposvárnak csak nyáron jut szintársulat, de az új építkezés alkalmával mégis gondolkodnak arra, hogy a szinkört esetleg fűteni is lehessen.

— **Tűz.** Ma éjjel negyed 4 óra tájban tűz támadt a Via Serpentinán levő új munkásházak egyikében. A kivonult tűzoltók egy órai erős munka után eloltották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— **Caruso Amerikában.** Newyorkból jelentik, hogy Caruso tegnap odaérkezett, hogy szerződése értelmében több hétig vendégszerepeljen a Meropolitan-operaházban. Különösen az olasz kolonia tagjai nagyon lelkes fogadásban részesítették. A bevándorló hatóság nem tett kifogást partraszállása ellen, noha az állatkertben történt botránya miatt való elítélése következtében jogában lett volna, hogy visszautasítsa.

— **Osztályorsjegyvásárlók figyelmébe.** Felhívjuk olvasóink figyelmét Dörge Frigyes budapesti bankcég (Kossuth Lajos utca 4.) lapunk mai számához csatolt hirdetésre.

— **Az Ungaro-Croata fiume—abbaziai járatok.** A Magyar-horvát hajóstársaság a napi járatokat a fiume—abbaziai forgalomban november 1-től leszállítja, még pedig oly módon, hogy Fiuméből reggel 7 órakor indul az első gőzös, az utolsó indulás pedig délután 6 órakor. Abbáziából reggel 8 órakor indul Fiuméba az első gőzös, az utolsó pedig 7 órakor. Az „Istriano” járatát továbbra is fenntartják. A gőzös Fiuméből 9:30 és 11:30 perckor, délután 2:30 és 4:30 perckor indul, Abbáziából pedig délelőtt 10:30 és délután 12:30, 3:30 és 5:30 órakor indul Fiuméba.

— **Az anyakönyvi hivatal áthelyezése.** Az állami anyakönyvi hivatal helyiségeit a Via Andrássy 8. szám alól, a kormányzóság épületéből e hó 11-én a Via del Porto 1. sz. első emeletére helyezte át.

— **Hajóosztály tanfolyam megnyitása.** A kereskedelemügyi miniszter közli valamennyi gőzhajózási társasággal és engedéllyessel (az atkélési vállalatok kivételével), hogy a hajóosztály tanfolyam XIII-ik tanéve folyó évi december hó 16-án hétfőn nyílik meg. A tanfolyamra való felvételt és felvételi vizsgára leendő bocsátását december 12-ig kell a közlekedésügyi m. kir. tanfolyamok igazgatóságá-

nál VIII., Luther utca 3.) személyesen jelentkezni, vagy írásbelileg folyamodni. Ha valamely vállalat a tanfolyamra több alkalmazottat jelöl ki, ezek az okmányokról szerkesztett jegyzék útján együttesen is bejelenthetők. A rendes hallgatókra nézve a következő adatok szükségesek: a jelentkező neve, születési helye és éve, vallása, anyanyelve, az iskolai képzültséget igazoló egy vagy több bizonyítvány, a vállalat megnevezése, melynél alkalmazva van, szolgálati minősége. A rendkívüli hallgatókat csupán a név és a szolgálati alkalmazás megjelölése szükséges. Tandíjat nem kell fizetni, ellenben a beírási díj címén minden hallgató után 10 korona díj fizetendő. A miniszter kéri az érdekelteket, hogy a tanfolyam látogatottsága érdekében közrehozzák, s a közlekedésügyi m. kir. tanfolyamok igazgatóságát a saját részéről küldendő hallgatók létszáma felől, lehetőleg még a beírási határidő előtt tájékoztatni sziveskedjék.

— **Barca Jenő** kitűnő zenekara, amely minden este a De la Ville kávéházban hangversenyez, egy kitűnő taggal Lakatos Józseffel szaporodott, aki gondonkán kíséri a zenekart, de esténként szülőben is huzza a szebbnél-szebb magyar nótákat. A jeles cigányzenekar megérdemli a magyar közönség részéről a támogatást.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-éje hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánygyártószédben, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo hírközvetítőben, Beak Corso. — Devescovich Gio. trafikban, Riva Szápary. — Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

Az osztrák kvótadeputáció.

Pénzhamisítók nyomában.

Elitelt tőzsdeügynök.

Az okkupált tartományok országgyűlése.

Nagy tűz a szentpétervári arzenáiban.

Amerika és Japán.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 16. Gyors tempóban folyik az autonóm vámtarifa tárgyalása s néhány szó megvonástól s a szólásszabadság nem respektálásától eltekintve olyan pompás helyzete talán még soha sem volt egy magyar kormányknak. Egy politikussal meg is jegyezte ma a folyosón Farkasházy Zsigmond előtt:

— Viharról beszéltek s még permetező eső sincsen. Ti ugyan kiléptetek a nagy többség táborából, de azért csak simán fog minden végbemenni. Sőt biztos forrából tudom, hogy a horvátokkal már a napokban megegyezés fog létrejönni.

Az ülés során kinos incidens történt Szilassy Zoltán és Sándor Pál pártönkivüli képviselő között. Sándor Pál arra a gyanúsításra, hogy a horvátokat ő bujtja fel, nem valami parlamentáris feleletet adott. Rövid feleletében aljas, piszkos pimasz szóvirágok tarkállanak, aminek hallatára az ember nem is a magyar parlamentben, hanem legalább is az osztrák reixratban képzelet magát. A beszédek javarésze nem is magyar s ami magyar szót hallani lehet, nem igen válik diszére a magyar parlamentárisumnak.

Návay Lajos elnök délelőtt 10 órakor nyitja meg az ülést.

Az autonóm vámtarifa törvényjavaslat fölötti névszerinti szavazással kezdődik az ülés s amire véget ér, egy óra telik bele. Végre kihirdeti az elnök az eredményt, amely szerint

a törvényjavaslatot 1200 szavazattal, 22 ellenében elfogadtak.

Ezután *Budiszavljevics* horvát képviselő beszél a törvényjavaslat első szakasza ellen. A nagy zajban kétszer figyelmezteti az elnök, hogy ne térjen el a tárgytól, utóbb pedig megvonja tőle a szót.

Erre *Supilo* Ferenc emelkedik szólásra. De már beszéde legelején rendreutasítja az elnök közjogellenes kifejezésért, *Supilo* nagy zajban folytatja beszédét, de tőle is megvonják a szót.

Az elnök jelenti, hogy több szónok nem lévén a vitát az első szakasz fölött berekeszti.

A horvátok névszerinti szavazást kérnek.

— Ezek banditák — kiáltják több felől.

— *Eitner* Zsigmond a horvátok felé kiált és öklével megfenyegeti őt.

Közben *Szilassy* Zoltán hevesen összeszólkkozott *Szilassy* ugyanis azzal a gyanúval illette *Sándor Pált*, hogy a horvátokat ő bujtotta föl az obstrukcióra.

Sándor Pál erre így felél:

— *Ez aljas gyanu, éppen olyan aljas, aminő te vagy piszkos fráter.*

Szilassy erre *Moskovitz* és báró *Rudnyánszky* képviselők útján provokáltatta *Sándor Pált*.

Az ülés folyik.

Az osztrák kvótadeputáció.

BÉCS, nov. 15. *Beck* báró miniszterelnök és *Korytovski* pénzügyminiszter jelenlétében ülést tartott a kvótadeputáció. *Kaiser* és dr. *Ellenbogen* képviselők kivételével az összes szónokok elfogadták a kormány javaslatát, amely a kvótát 36.4 : 63.6 kulcs szesint osztja fel. *Kaiser* és *Ellenbogen* azt az álláspontot képviselték, hogy a kvóta a lakosság száma szerint osztandó fel.

Pénzhamisítók nyomában.

TEMESVÁR, nov. 16. Sipetről jelentik, hogy ott *Paiku* György községi pénztárnok áldozatul esett egy pénzhamisító bandának. *Paiku* ugyanis a pénztárból 1692 koronát sikasztott, hogy aztán háromszor annyi hamis pénzt vásároljon. A gyanút úgy gondolta magától elhárítani, hogy a pénztárban bent hagyta a kulcsokat. A községi jegyző azonban ezt észrevette a rovincsolás alkalmával hamarosan rájött a pénztárnok sikkasztására. A jelentésre a csakovai főszolgabíró fűlfüggesztette *Csora Juon* községi bírót és a pénztárnokot, az utóbbit pedig, aki bűnét bevalotta, le is tartóztatta a csendőrség. A pénzhamisító banda szálai *Zsebelyre*, *Petrományra* és *Nagyköveresre* nyulnak. ahol most széles körben megindult a nyomozás.

Elítélt tőzsdeügynök.

BUDAPEST, nov. 16. A budapesti büntető törvényszék *Heiszner* Lipót budapesti tőzsdeügynököt sikkasztásért egy évi fogházra ítélte.

Az okkupált tartományok országgyűlése.

SARAJEVÓ, nov. 16. A Hrvacki Dnevnik, mai számában azt jelenti Bécsből, hogy *Burián* báró közös pénzügyminiszter legutóbbi kihallgatásán jelentést tett a királynak legutóbbi boszniai útja alkalmával tett tapasztalatairól s ez alkalommal szóba került az okkupált tartományok országgyűlése is. E végből már megtörténtek az előkészítő munkálatok s legközelebb az okkupált tartományok összes osztályainak képviselői össze fognak ülni, hogy erről a dologról tanácskozzanak.

Nagy tűz a szentpétervári arzenálban.

SZENTPÉTERVÁR, nov. 16. A pétervári arzenálban, ahol különböző hadifőlszerelések vannak munkában, tegnap óriási tűz támadt, amely az egész arzenált lángba borította.

Amerika és Japán.

LONDON, nov. 15. Newyorki jelentések szerint az Egyesült-Államok atlanti-oceáni flottájának óriási

utazására, amelynek állítólag Japánország megintése a célja, már befejezték az előkészületet. December tizenötödike és huszadika között tizenhat csatahajó, hat torpedóromboló, egy kísérő, két főlszerelést szállító és egy javító műhelynek berendezett hajó indul *Hampton Roadból* a Csendes óceánra *Szanfranciskóba*. A flottának eredeti szénrakományán kívül utközben még százhuszonezer tonna szénre van szüksége. A tüzelőanyagot tíz szállító hajó viszi a hadihajókhoz, melyek ötször vesznek szentet és pedig: *Trinidadban*, *Rio de Janeiroban*, a *Magellan szorosban*, *Peruban* és a *Magdaléna öbön*, *Meziko nyugati partján*, ahová csak *március tizedike és huszadika között* érkeznek. Harminc napi pihenő után a flotta április végén ér *Szanfranciskóba*. Az utazás tonnánként harminchatnegyvenöt koronába, egészben vagy tizenhat-husz millióba kerül. A távolság körülbe ül huszonhatezer kilométer, s ez óriási utat a hajóhad három hónap alatt járja meg. Ebből hatvanhárom napon át hajóznak és ötvenkét napon gyakorlatoznak és pihennek.

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

vérszegénység

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer segítségével — a hatásvitét — kérjük figyelmbe venni.

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, e amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkotórészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által teljesen, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tapereje felülmulhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: *Murai Jenő*.

Szerkesztő: *Korcsmáros Pándor*

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

KALACS ALEXIN

LEGFINOMABB KOKUSZVAJ TELJESEN PÓTOLJA A TEA-VAJAT

FŐZÉS NÉL, SÜTÉS NÉL, KIRÁNTÁS NÉL ÉS 25% SZAPORÁBB NEM AVASODIK KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT

ORVOSILAG AJÁNLVÁ CSAK E VÉDJEGYGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT !! FOGADJUNK EL!!

KALACS ALEXIN

Francia és olasz

nyelvet olcsón tanít kifizető módszerrel bíró kisasszony. Cím: Piazza del Mercato Coperte 2. sz. III. em. balra.

KALOGÉN

BRÁZAY SÖSBORSZESZ FOGKRÉMA LEGJOBB

BOGDÁNY

SZERENCSEJE PÁRATLAN.

A m. kir. szab. osztálysorsjátékban nálunk nyertek:

602.000

koronát a 240. számra

602.000

koronát a 12698. számra

602.000

koronát a 85306 számra

602.000

koronát a 92044 számra

602.000

koronát a 98924. számra

400.000

koronát a 11119. számra

400.000

koronát a 76062. számra

200.000

koronát a 25534. számra

200.000

koronát a 27557 számra

200.000

koronát a 46006. számra

200.000

koronát a 92049 számra

100.000

koronát a 15630. számra

100.000

koronát a 20838. számra

100.000

koronát a 70169. számra

100.000

koronát a 79559. számra

100.000

koronát a 86860. számra

100.000

koronát a 94780. számra

90.000 koronát a 2407 számra

80.000 " " 27665 "

80.000 " " 60277 "

50.000 " " 36234 "

50.000 " " 93004 "

40.000 " " 2266 "

40.000 " " 395 "

40.000 " " 27539 "

40.000 " " 117255 "

és ezenkívül sok sorsjegy 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 K nyert

BOGDÁNY S.

Fővárosi sorsjegyroda R.-T.

BUDAPEST, VI., KÁROLY-KÖRUT 20.

Huzás november 21. és 23-án

1/8 sorsj.	1/4 sorsj.	1/2 sorsj.	1 sorsj.
K 1.50	K 3.—	K 6.—	K 12.—

Vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése után küldjük sorsjegyeinket.

Szálloda és Pensió
LACKNER
ABBZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

OLCSÓ ÁRAK.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

Villanyvilágítás

Villa Dražica
Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

Szálloda és pensió Ertl
ABBZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.

Kitűnő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Csak rövid időre!

Keleti, török és perzsa

szőnyegek

raktára.

FIUME, Via Municipio I. sz.

Figli di Haggi Giorgio Aidinyan
szőnyegcég.

Központi raktár: TRIEST, Via
Cassa di Risparmio 6. sz.

CRNKOVIC

szálloda, pensió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitűntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

MAGYAR

okleveles masseur-arcapoló és manikure amerikai módszerrel. Szépségápolás stb. Házhöz jövök Fiuméba is.

Mme LÁSZLÓ

ABBZIA, Villa Stella.

BRISTOL PENSIO

és

RIVIERA PENSIO
LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. — PROSPEKTUS.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet
Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és múórák.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Rákóci vendéglő

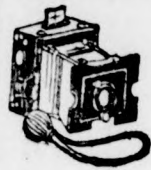
Az új kivándorlási palotával szemben.
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

FRUWIRTH & COMP.

Fényképészeti cikkek áruháza

WIEN, VI., Gumpendorferstrasse 9—11.

A legmodernebb fényképészeti cikkek dús választéka minden árban. — Alkalmi vételek. Nagyító intézet.

„PORKERT“

fényképészeti műterme

ABBZIABAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitűnő felvételek a nap bármely szakában.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. — Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Cinematograf EDISON

Mosófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekélyesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is váltakoznak a pénztárnál.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Háziasszonyok figyelmébe!

A mai naptól fogva nálam

kövér kóser libák

a legolcsóbb árakon kaphatók.

Szíves előjegyzéseket kér

DRAGONER J.

Piazza Mercato Coperto.

„Antoniushof“

ABBZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellően otthonos szállók és magánosok részére.

Modern butorzatu, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázó,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és diszletfestést, mázóást a legegyszerűbb kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-cimtablák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

A
„De la Ville“
kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

kaposvári jeles cigány zenekara

hangversenyez.

Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.
Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Meculinic és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszővetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czéltól mérsékelt árak mellett.

Házról és házhöz szállítás. Levelező-lap elégséges!

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

Elsőrangú helybeli cég keres hivatalnoknöt

azonnali belépésre. A magyar nyelv tökéletes ismeretén kívül megkivántatik az olasz vagy német nyelv tudása is. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegével a kiadóhivatalhoz czimzendők.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME.

Dedakin László

Első fiumei magyar borbély és fodrász terme az Adria palotában.

különbejáratu női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, manikur és pedicure munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.